

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 296
van **WILLY SEGERS**
datum: 23 januari 2015

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen - Opvang

In de beleidsnota Welzijn (2014-2019, p.40) staat het volgende over de opvang van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen: "Tijdens de vorige regeerperiode werd door de Vlaamse Regering een conceptnota goedgekeurd die uitgaat van een inclusief beleid ten aanzien van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) en de contouren vastlegde voor de onderhandelingen met de federale overheid. Samen met de collega bevoegd voor Integratie zullen we onze verantwoordelijkheid opnemen en engageren we ons om met de betrokken overheden spoedig het overleg aan te te zodat een samenwerkingsprotocol inzake de opvangen hulpverlening aan NBMV gekoppeld aan duidelijke afspraken over de opvolging van de uitvoering ervan, gefinaliseerd wordt."

Hiernaast stelde de minister in zijn antwoord op een schriftelijke vraag van toenmalig Vlaams volksvertegenwoordiger Pehlivan (nr. 214 van 2 december 2013) dat "in Vlaanderen pleegzorg voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen nauwelijks bestaat". Hij zou onderzoeken hoe hij deze vorm van hulpverlening voor niet-begeleide minderjarigen sterker kan profileren.

1. Is het overleg met de Federale Regering ondertussen opgestart? Zo ja, wat heeft dit reeds concreet opgeleverd? Zo neen, waarom niet en wanneer wordt dit effectief opgestart?
2. Is ondertussen een samenwerkingsprotocol gerealiseerd? Zo ja, wat zijn de belangrijkste krachtlijnen? Is er nu een duidelijke consensus over de respectieve bevoegdheidsverdeling inzake opvang en begeleiding en de daaraan gekoppelde verantwoordelijkheden? Zo neen, waarom niet en wanneer wordt dit verwacht? Wanneer is het volgende overleg gepland?
3. Hoe evalueert de minister de huidige opvang van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen?
4. Hoe evalueert de minister de communicatie aan de betrokken actoren over het beleidskader voor de dienstverlening aan niet-begeleide minderjarige vreemdelingen?
5. Kan de minister een overzicht verschaffen van alle projecten die hij subsidieert waarbij niet-begeleide minderjarige vreemdelingen een doelgroep vormen?

6. Heeft de minister reeds onderzocht hoe hij pleegzorg voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen sterker kan profileren? Zo ja, wat vormden de beleidsaanbevelingen? Zo neen, waarom niet en wanneer wordt dit verwacht?

ANTWOORD

op vraag nr. 296 van 23 januari 2015

van **WILLY SEGERS**

1. In de vorige legislatuur werd tussen de federale overheid en de gemeenschappen onderhandeld over een gezamenlijk samenwerkingsprotocol waarin de verantwoordelijkheden van de verschillende overheden worden omschreven, de criteria van doorverwijzing naar de jeugdhulp, en de wijze van toeleiding naar de jeugdhulp. Anticiperend op dit protocol werden in ons beleidsdomein een aantal maatregelen genomen om de doorverwijzing van niet-begeleide minderjarigen naar de jeugdhulp te verbeteren. Een overzicht van deze maatregelen werd gegeven in het antwoord op de schriftelijke vraag van toenmalig Vlaams Volksvertegenwoordiger Pehlivan nr. 214 van 2 december 2013, waarnaar u verwijst. Tot hiertoe leidden de gemeenschappelijke inspanningen van Fedasil en van mijn beleidsdomein tot een toereikende opvang- en begeleidingscapaciteit voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen aangezien de instroom van niet-begeleide minderjarigen vreemdelingen is gedaald. Dit vertaalde zich ook in de daling van de opvangcapaciteit, waaronder ook deze voor niet-begeleide minderjarigen, op federaal niveau. Wij hebben de staatssecretaris voor Asiel en Migratie Theo Francken gecontacteerd om het overleg over de samenwerking terug op te starten.
2. In de onderhandelingen tijdens de vorige legislatuur is een consensus gegroeid over de respectievelijke verantwoordelijkheden van de verschillende overheden en de criteria die wijzen op een specifieke kwetsbaarheid van niet-begeleide minderjarigen waarvoor gespecialiseerde hulp nodig is en die prioritair naar de jeugdhulp worden doorverwezen. Er werd één Vlaams aanmeldpunt niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV) opgericht dat zorgt voor een gecoördineerde aanpak van de hulpvragen. Uiteraard zijn we afhankelijk van de voogden van de niet-begeleide minderjarigen om de jongeren bij dit meldpunt aan te melden.
3. Vragen om jeugdhulp in te schakelen voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen kunnen sinds begin vorig jaar worden gericht aan een centraal Vlaams aanmeldpunt voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Het aanmeldpunt is een loket dat niet-begeleide minderjarigen hulp biedt bij de opmaak van een dossier om toegang te krijgen tot de jeugdhulp. Het is een experimenteel project dat expertise en knowhow ontwikkelt om hulpvragen van niet-begeleide minderjarigen, van de meest eenvoudige tot de meest complexe, in beeld te brengen zodat de instanties van de jeugdhulp dit kunnen omzetten in een passend hulpaanbod. Het aanmeldpunt is een samenwerkingsverband tussen Minor-Ndako, Joba-Vluchtelingenwerking (Kiosk, Antwerpen) en Fonto Nova (De Oever, Genk). Gemaakte afspraken blijken in de praktijk goed te werken waardoor er geen noemenswaardige problemen in de opvang en begeleiding de doelgroep worden gesignaleerd.
4. Ondertussen werden de nodige initiatieven genomen om de werking van het nieuw opgerichte aanmeldpunt NBMV bekend te maken. Er gebeurde enerzijds een schriftelijke communicatie aan de eigen diensten (consulenten Ondersteuningsstructuur Jeugdzorg en Sociale Dienst Jeugdrechtbank) en aan de centrale administratie van de federale Dienst Voogdij. Dat laatste ging vergezeld van de uitdrukkelijke vraag om de communicatie verder te verspreiden tot op het meest functionele niveau (de voogden van NBMV). Daarnaast werden door mijn

administratie mondelinge toelichtingen gegeven over het gewijzigde jeugdhulplandschap, wat de impact daarvan is voor de doelgroep van NBMV en hoe het nieuw opgerichte aanmeldpunt NBMV in zijn werk gaat. Dit gebeurde ondermeer op een collectieve vormingsdag voor de voogden (ingericht door de federale voogddienst), op een specifieke vorming voor personeelsleden van Fedasil (opvangcentra), op infosessies ingericht door voogdijverenigingen, ... Dit voorjaar staat bijvoorbeeld nog een toelichting gepland voor opvangcentra van het Rode Kruis.

Alle informatie over het aanmeldpunt is tevens te vinden op <http://www.minor-ndako.be/nl/page/206>.

5. Momenteel worden naast het regulier categoriaal aanbod voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, volgende projecten betoelaagd vanuit mijn beleidsdomein:
 - a. Het aanmeldpunt NBMV waarvan de werking hierboven beschreven wordt.
 - b. Mobiele begeleiding van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, waarvan vzw Cirkant de organisator is (cofinanciering Europees Vluchtelingenfonds).
 - c. Woonbegeleiding voor alleenstaande minderjarigen, in organisatie van Minor Ndako vzw (cofinanciering Europees Vluchtelingenfonds).
 - d. In december 2013 werd in elk van de 5 regio's een project (100.000 euro per project) toegekend dat de samenwerking tussen de psychiatrie, de geestelijke gezondheidszorg en de jeugdhulp wil verbeteren voor jongeren die te kampen hebben met een complexe problematiek (vaak een combinatie van gedragsproblemen, handicap, psychiatrische problemen). De doelgroep van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen werd hierin expliciet benoemd. Deze projecten werden verlengd.
6. In het voorjaar van 2014 hebben we de opdracht gegeven aan het agentschap Jongerenwelzijn om de situatie van niet-begeleide minderjarigen en andere kinderen met een precair verblijfsstatuut in de pleegzorg in kaart te brengen. Op basis van deze analyse hebben we een aantal werkpunten gedistilleerd om pleegzorg sterker te profileren voor deze groep van minderjarigen. Het is belangrijk dat de expertise van de diensten voor pleegzorg versterkt wordt om nog adequater te kunnen omgaan met deze jongeren. Bij lopende procedures in functie van het verkrijgen van een verblijfsstatuut zijn de medewerkers van de diensten en de pleegzorgers zich niet steeds bewust van de draagwijdte van bepaalde procedures. Ook is het niet altijd duidelijk op welke manier zij moeten omgaan met bepaalde praktische problemen in het kader van een pleegzorgsituatie (bv. mutualiteit, kinderbijslag). In functie van deze expertiseversterking wordt er een samenwerking uitgebouwd tussen de diensten voor pleegzorg enerzijds en Kruispunt Migratie-Integratie anderzijds. Ook andere ondersteuningspunten rond migratie worden betrokken. Daarbij wordt gedacht aan Foyer (Brussel), Odyssee (Oost-Vlaanderen), Pric (Limburg), Antwerps Integratiecentrum de8 en Infopunt Migratie van de stad Gent. Deze regionale punten kunnen ook een aanbod doen als fysiek onthaal voor pleegzorgers met vragen. Verder is het ook de bedoeling om te zoeken naar methodieken van cultuursensitieve pleegzorg door onder meer inzet van pleegzorgers met een allochtone achtergrond. In dit verband zal er samenwerking gezocht worden met het Nederlandse Nidos en de Vlaamse organisatie Minor-Ndako, die al heel wat ervaring heeft opgebouwd met het aantrekken van allochtone steungezinnen voor deze doelgroep.